Dosarul nr. 3-2555/2024
2-24046119-12-3-25042024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

24 octombrie 2024 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecător Cristina Panfil
Grefier Eugenia Dîrțu

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de SRL „Agronatura" și Gratii Borislav Sebastian împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoană terță Popescu Iurie cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

c o n s t a t ă :

La data de 25 aprilie 2024, SRL „Agronatura" și Gratii Borislav Sebastian s-au adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoană terță Popescu Iurie cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea poziției au indicat că, Compania „Agronatura" SRL desfășoară activitatea de antreprenoriat în conformitate cu genurile de activitate stabilite prin actele normative, alte acte permisive și statut. Compania nominalizată este specializată în creșterea animalelor în special sectorul zootehnic care este acea ramură a agriculturii ce oferă la final produse alimentare - lapte, carne, ouă, etc.

Astfel, la unul din procesele de lucru, și anume la prelucrarea deșeurilor organice provenite din surse animaliere, fiind biodegradabile în mod natural și respectiv procesate în lucru prin mijloace semi-automatizate, urmare se procesează prin tocătorul - mărunțitor (Shredder), care macină deșeurile animaliere din chiuvetă/buncher de distribuție în scopuri de obținere de surse - biogaz.

Notează că, prin contractul individual de muncă cu nr. 01/03/2023 din 01 martie 2023, încheiat între entitatea „Agronatura" SRL, în calitate de angajator și Popescu Iurie în calitate de salariat, ultimul fiind angajat în calitate de muncitor auxiliar, cu durata normală de muncă - 8 ore, la loc de muncă de bază, program normal, pe o perioadă nedeterminată.

La 14 aprilie 2024, în exercitarea activității sale de lucru, dlui Popescu Iurie îi revenea sarcina direcționării masei deșeurilor organice cu ajutorul unei furci/lopată pentru gunoi, pentru a fi plasată în partea chiuvetei unde se află mărunțitorul/tocătorul de resturi.

La ora 10:30 - ora aproximativă a acelei zile, s-a produs nefericitul accident de muncă la care accidentatul Popescu Iurie, neglijând în mod vădit toate regulile și instrucțiune privind exploatarea în mod sigur a utilajelor precum și obligația asigurării securității în muncă, din motive imputabile doar și numai lui Popescu Iurie, acesta în mod nepăsător și nesăbuit a pășit în rezervorul - chiuveta/buncher de încărcare a masei organice, urmare la care i-au fost traumate degetele piciorului stâng. Urmare, în mod de urgență i-a fost acordat primul ajutor medical, fiind respectiv solicitată și intervenția serviciului medical de urgență (ambulanța) și Poliția locală.

Notează că, Popescu Iurie deține calitatea de salariat în Compania „Agronatura" SRL, a fost supus instruirii introductiv generale la data de 03.03.2023, faptul familiarizării cu acestea se atestă prin dovada semnării aplicate pe Fișa personală de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă, care include în mod structurat:

• Instrucțiunea nr. 1, programa de instruire introductiv - generală;

• Instrucțiunea nr.2, programa de instruire privind măsurile anti-incendiare;

• Instrucțiunea nr.3, programa de instruire privind acordarea primului ajutor medical;

• Instrucțiunea nr.4,programa de instruire privind măsurile de electrosecuritate;

• Instrucțiunea nr.14, programa de instruire privind securitatea și sănătatea în muncă pentru muncitor auxiliar;

Prin procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă întocmit de comisia SRL „Agronatura" la 20.04.2023, (conform Anexa nr.1 la Regulamentul privind modul de cercetare a accidentului de muncă) a fost constată încălcarea disciplinei de muncă de către salariatul Popescu Iurie, care în mod neglijent, nepăsător și nesăbuit a coborât în toiul procesului de lucru, cățărându-se și pășind peste peretele de protecție a chiuvetei/buncher al dispozitivului, a ajuns cu piciorul stâng ca fiind ulterior accidentat de tocător.

Or, în conformitate cu exigențele esențiale și legale în vigoare prevăzute de art. 19 din Legea nr. 186 din 10-07-2008 securității și sănătății în muncă, lucrătorului îi revin următoarele obligații:

• alin. (1) art.19 statuează : fiecare lucrător, inclusiv cel care prestează munca la distanță, își va desfășura activitatea în conformitate cu pregătirea profesională si instruirea sa, precum și cu instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă primite din partea angajatorului, astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau de îmbolnăvire profesională nici propria persoană și nici alte persoane care ar putea fi afectate de acțiunile sau de omisiunile lui în timpul lucrului.

• alin. (2) art. 19 statuează: pentru realizarea dispozițiilor alin. (1), lucrătorii sunt obligați: a) să utilizeze corect mașinile, aparatele, uneltele, substanțele periculoase, echipamentele de transport șl alte mijloace de producție; b) să utilizeze corect echipamentul individual de protecție pus la dispoziție și, după utilizare, să îl înapoieze sau să îl pună la locul destinat pentru păstrare; c) să excludă deconectarea, schimbarea sau mutarea arbitrară a dispozitivelor de protecție ale mașinilor, aparatelor, uneltelor, instalațiilor, clădirilor și altor construcții, precum și să utilizeze corect aceste dispozitive; d) să comunice imediat angajatorului și/sau lucrătorilor desemnați orice situație de muncă pe care au motive întemeiate să o considere un pericol grav pentru securitate și

sănătate, precum și orice defecțiuni ale sistemelor de protecție; e) să aducă la cunoștință conducătorului locului de muncă și/sau angajatorului orice caz de îmbolnăvire a lor la locul de muncă sau orice accident de muncă suferit de ei; f) să coopereze cu angajatorul și/sau cu lucrătorii desemnați, atîta timp cît este necesar, pentru a face posibilă realizarea oricăror măsuri sau cerințe dispuse de inspectorii de muncă sau pentru a da posibilitate angajatorului să se asigure că mediul de lucru este în siguranță și nu prezintă riscuri profesionale în activitatea lucrătorului; g) să însușească și să respecte instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă:

Menționează că, dispozitivul tocător este destinat pentru utilizare neprofesională. Aparatul este destinat mărunțirii masei organice animaliere. Dispozitivul este proiectat în mod sigur și fiabil atunci când este utilizat în conformitate cu scopul de lucru al acestuia.

În exploatare, acesta impune a fi utilizat în stare bună fizică și psihică. Lui Popescu Iurie i s-au asigurat mijloacele de protecție necesare: furca/lopata de gunoi, si încălțăminte rezistentă de cauciuc, cu talpă antiderapantă. La rândul său, lui Popescu Iurie îi revenea sau urma doar să efectueze manipularea de direcționare a masei organice spre gura de procesare a deșeurilor de pe puntea asamblată la cca 50 - 70 cm mai jos de pereții chiuvetei/buncher de distribuție spre tocător.

În partea ce ține de atribuirea lui Gratii Borislav, ca fiind una din persoanele vinovate pentru producerea accidentului de muncă (art. 8, pct. 2 din procesul-verbal contestat), Gratii Borislav, Administrator SRL „Agronatura" care a admis exploatarea tocătorului de mărunțire a deșeurilor animaliere fără dispozitiv de protecție care să împiedice accesul în zona periculoasă sau să oprească mișcarea elementelor mobile înainte de pătrunderea lucrătorilor în zonele periculoase, prin ce a încălcat cerințele pct. 14 din cap. II din anexa nr. 2 HG nr. 603 din 1.08.2018, privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă.

Prin prezenta, atât compania SRL „Agronatura" cât și Gratii Borislav din nume propriu, declară parțial dezacord cu Procesul-verbal nr. ISM - 2023-PV-78 privind cercetarea accidentului de muncă, întocmit de inspectorul de muncă dl Turcoman Ștefan la 06.02.2024, și anume în partea expusă la art. 6 din prezenta cerere, ca fiind una lipsită de temei, contrară legii și pasibilă de anulare, reieșind din următoarele aspecte de fapt și de drept.

În contradictoriu, avându-se în vedere atribuirea lui Gratii Borislav, ca fiind una din persoanele responsabile pentru producerea accidentului de muncă, se impune de a considera în mod corespunzător următoarele aspecte importante:

• Popescu Iurie în calitate de salariat în cadrul Companiei „Agronatura" SRL, a fost supus instruirii introductiv generale la data de 03.03.2023, faptul familiarizării cu acestea se atestă prin dovada semnării aplicate pe Fișa personală de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă, care include în mod structurat [conform art. 5 la prezenta cerere];

• La fel, au fost realizate în mod inclusiv și: instruirea adecvată, personalul întotdeauna a fost instruit în ceea ce privește utilizarea echipamentului de manipulare (tocătorul), procedurile de lucru sigure si identificarea și gestionarea riscurilor asociate manipulării deșeurilor organice,

si anume abținerea de la acțiuni/inacțiuni neglijente, nesăbuite si care în final pot duce la tragedii;

• Au fost asigurate mijloace de protecție individuală: personalul întotdeauna a fost dotat să poarte echipament de protecție corespunzător, cum ar fi mănuși, încălțăminte de protecție, pentru a reduce riscul de rănire în timpul manipulării deșeurilor;

• A fost realizată inspecția regulată a echipamentului (tocătorul): urmare acesta este într-o în stare bună de funcționare și este periodic supus inspecțiilor regulate pentru a detecta și remedia eventualele defecțiuni sau deteriorări care ar putea pune în pericol siguranța;

• Lucrul impune comunicare și coordonare important aspect ca lucrătorii să comunice și să coordoneze între ei în timpul manipulării deșeurilor pentru a evita coliziunile și accidentele;

• Compania întotdeauna a promovat/urmărit cultura lucrului în siguranță cum ar fi faptul ca toți angajații să fie responsabili pentru propria lor siguranță și pentru siguranța colegilor lor. Aceasta este întotdeauna realizată prin comunicarea constantă a importanței siguranței, recunoașterea și recompensarea comportamentelor sigure și implicarea angajaților în procesul de identificare și soluționare a problemelor de securitate;

Notează că, omisiune admisă din partea inspectorului, nu s-a solicitat, sau nu s-a dorit de a fi solicitat explicație din partea lui Orhei Vasile, care la ziua petrecerii acelui nefericit accident de muncă, a fost martor ocular la petrecerea acestui accident de muncă.

• Lucrătorilor întotdeauna le-a fost interzis accesul la zona de manipulare a deșeurilor în procesul de lucru (chiuveta de mărunțire). Respectarea acestor reguli, în mod vădit excludeau totalmente riscul petrecerii acestui nefericit accident de muncă;

• Toate acestea, angajatorul întotdeauna a realizat implementarea acestor tehnici de securitate generale și a altor măsuri adecvate suplimentare, pentru a putea reduce la zero riscul de accidente și răniri în timpul manipulării deșeurilor organice și respectiv a asigurat un mediu de lucru sigur pentru personalul implicat în aceste lucrări.

Susține că, în conținutul procesului - verbal nominalizat, se pretinde că accidentul individual de muncă petrecut la data de 14 aprilie 2023, ca fiind un accident grav de muncă. În acest sens, în conținutul aceluiași proces-verbal lipsește vădit stabilirea tuturor criteriilor de definire a gravității accidentului de muncă ca fiind unul grav, la fel, lipsește argumentarea și respectiv motivarea faptului despre cum a fost, prin prisma căror considerente ar rezulta că accident de muncă produs este - unul grav și nu un accident care produce incapacitate temporară de muncă.

Reieșind din aspectele expuse mai sus, susține că, nu este clară pentru existența căror aspecte a fost demarată procedura de control - ca pretinsul accident grav de muncă, la solicitarea unei careva persoane cu numele Timus Silvia, intervenția căreia impune clarificarea următoarele circumstanțe:

• Legătura dnei Timus Silvia cu încălcarea disciplinei de muncă de către Popescu Iurie, urmare și accidentării ultimului prin accident de muncă care produce incapacitate temporară de muncă;

La fel, în conținutul procesului - verbal parțial contestat, inspectorul care a exercitat controlul de stat, nu a luat în calcul existența și conținutul procesului - verbal de cercetare a accidentului de muncă întocmit de SRL „Agronatura” la 20.04.2023, neglijând în mod vădit constatarea și concluzia comisiei de lucru pe marginea accidentului de muncă ca drept urmare a încălcării disciplinei în muncă.

• Nu s-a inclus, sau nu s-a dorit de inclus: constatarea circumstanțelor ce au dus la producerea accidentului de muncă;

• Nu s-a solicitat, sau nu s-a dorit de a fi solicitat explicație din partea lui Buza Andrei, și Vataman Mihail ambii membri de comisie și semnatari a acelui proces-verbal din 20.04.2023;

Procesului-verbal de cercetare a accidentului de muncă întocmit de SRL „Agronatura”, la 20.04.2023, la care asupra circumstanțelor stabilite de acesta nu s-a obiectat nu a luat act inspectorul, nu a fost contestat sub nici o formă de către Popescu Iurie sau de către alte careva persoane vizate/interesate.

În conținutul procesului-verbal nominalizat, inspectorul care a exercitat controlul de stat, acesta nu a examinat în mod minuțios și nu a stabilit careva contraargumente sau careva circumstanțe ce ar deriva în mod plauzibil de la realitatea circumstanțelor petrecute și expuse în conținutul explicațiilor oferite de către Gratii Borislav, Gratii Artur și totodată a accidentatului Popescu Iurie, urmare, inspectorul în mod subiectiv, nefondat, în lipsă de contradictorialitate și neargumentat a stabilit propria sa versiune a circumstanțelor ce a stat la baza petrecerii accidentului de muncă.

La fel, susține că, cu titlu de omisiune, nu s-a solicitat, sau nu s-a dorit de a fi solicitat explicație din partea lui Orhei Vasile, care la ziua petrecerii acelui nefericit accident de muncă, a fost martor ocular la petrecerea acestui accident de muncă, în conținutul procesului-verbal nominalizat, inspectorul care a exercitat controlul de stat nu a stabilit care anume mijloace de protecție lipsesc sau nu au fost asigurate lui Popescu Iurie, avându-se în vedere algoritmul de exploatare și procesul de lucru al tocătorului /mărunțitorului, la care la fel s-a expus în mod superficial deoarece lui Popescu Iurie, i s-au asigurat mijloacele de protecție necesare cum ar fi furca/lopata de gunoi, si încălțăminte rezistentă de cauciuc, cu talpă antiderapantă, care la final si l-au protejat de traumatisme mai grave.

În conținutul procesului - verbal nominalizat, inspectorul care a exercitat controlul de stat nu a concretizat în mod distinct toate criteriile ce ar impune ca Gratii Borislav să dețină nivelului II de pregătire și nu nivelul I de pregătire, și anume în ce împrejurări ar fi necesar nivelul II de pregătire, în momentul în care acest dispozitiv poarta o conotație inofensivă de utilizare în scopuri neprofesionale (îl poate deține și exploata orice cetățean în gospodăria sa (tocătorul)). Deci, dispozitivul este proiectat în mod sigur și fiabil atunci când este utilizat în conformitate cu scopul de lucru al acestuia fără abuzuri și fără careva acțiuni copilărești și nesăbuite.

Menționează că, contrar art. 31 din HG nr. 1361 din 22-12-2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, procesul-verbal nr. ISM - 2023-PV-78 privind cercetarea accidentului de muncă, întocmit de inspectorul de muncă dl Turcuman Ștefan, la 06.02.2024, a fost comunicat companiei la 19.02.2024.

În conținutul procesului-verbal nominalizat, ca mijloc de apărare a drepturilor vătămate, este indicată sintagma: prezentul proces - verbal de cercetare a accidentului de muncă grav poate fi contestat la Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani, str. Kiev, 3) în termen de 30 de zile de la momentul comunicării, potrivit Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, însă în formularul la Anexa nr.2 al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă lipsește o asemenea sintagmă. Totodată, din conținutul actelor normative în vigoare, nu se regăsește prevederea care ar consolida sintagma recitata din procesul-verbal contestat, or, Regulamentul, indică despre calea de contestare - conform Legislației.

Ca urmare, reclamanții au realizat îndeplinirea condiției legale în vigoare impuse de regula procedurii prealabile, după cum urmează în cele de mai jos.

Recepționarea procesului - verbal cu nr. ISM - 2023-PV-78 din 06.02.2024, a avut loc la data de 19.02.2024. Nefiind de acord cu procesul-verbal menționat, la 18.03.2024, reclamanții au înaintat Cerere prealabilă în vederea anulării procesului-verbal nr. ISM - 2023-PV-78 din 06.02.2024, în partea ce îl vizează ca una din persoanele responsabile la producerea accidentului muncă : anularea faptului atribuirii lui Gratii Borislav, ca fiind una din persoanele vinovate pentru producerea accidentului de muncă art. 8, pct. 2 - Gratii Borislav, Administrator SRL „Agronatura” care a admis exploatarea tocătorului de mărunțire a deșeurilor animaliere fără dispozitiv de protecție care să împiedice accesul în zona periculoasă sau să oprească mișcarea elementelor mobile înainte de pătrunderea lucrătorilor în zonele periculoase, prin ce a încălcat cerințele pct. 14 din cap. II din anexa nr.2 HG nr. 603 din 01.08.2018, privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă. - Totodată, s-a mai solicitat: la necesitate, de a dispune reluarea procedurii de control pe marginea accidentului dat.

Ca rezultat examinării cererii prealabile, de la Inspectoratul de Stat al Muncii, la data de 26.03.2024, prin intermediul serviciului național poștal de livrare (Poșta Moldovei) a fost recepționat Răspunsul din partea autorității administrative vizate, denumit în cele ce urmează: Notificare de drept din data de 22.03.2024 cu nr. ieșire - 1291, prin care a fost respinsă cererea prealabilă în vederea anulării actului administrativ contestat, ca fiind inadmisibil.

Drept urmare familiarizării cu Răspunsul la cererea prealabilă (Notificare de drept din data de 22.03.2024 cu nr. ieșire -1291), consideră necesar de a solicita instanței de judecată anularea actului administrativ defavorabil, și anume: a procesului-verbal nr. ISM - 2023-PV-78 din 06.02.2024, privind cercetarea accidentului de muncă întocmit de inspectorul de muncă dl Turcuman Ștefan, și respectiv Răspunsul (decizia pe marginea soluționării cererii prealabile) ca fiind una vădit superficială și irelevantă în raport cu criticile aduse procesului - verbal menționat, urmare cererii prealabile.

Or, prin Răspunsul său, Inspectoratul de Stat al Muncii, nu a făcut altceva decât prin alegații generale să accepte și să se solidarizeze cu concluzia criticată al inspectorului de muncă dl Turcuman Ștefan, și anume procesului-verbal a cărui anulare s-a solicitat, însă fără a consolida concluziile invocate cu consistența juridico-faptică pertinentă criticilor argumentate expuse în cererea prealabilă.

Prin urmare, Răspunsul prin care s-a soluționat procedura prealabilă este lipsită de suport probator și forța de convingere, or nemotivarea totală sau parțială a deciziilor a autorității publice, fie ne pronunțarea asupra tuturor motivelor invocate în contestație prealabilă- afectează prin sine dreptul persoanei la acces liber la justiție, drept garantat de art. 6 din CEDO, art. 20 al Constituției RM, art. art. 31 - 34, 39, și art. 162 al Codului Administrativ.

Prin urmare, în temeiul celor relatate mai sus, întru anularea deciziei contestate în calitate de un act administrativ individual defavorabil prin care îi sunt afectate drepturile și interesele legitime conducându-se de prevederile art. art. 1-3,11, 17, 20, 39, 43, 44, 189, 191, 206, 209, 211-212, 224 alin. (1) lit.a) Cod Administrativ, solicită: 1. Admiterea prezentei cereri; 2. Adoptarea hotărârii privind anularea art. 8, pct. 2 din procesul - verbal nr. ISM - 2023-PV-78 din 06.02.2024, la compartimentul atribuirii lui Gratii Borislav a calității de persoana responsabilă pentru producerea accidentului de muncă, și anume: ”Gratii Borislav, Administrator SRL „Agronatura” care a admis exploatarea tocătorului de mărunțire a deșeurilor animaliere fără dispozitiv de protecție care să împiedice accesul în zona periculoasă sau să oprească mișcarea elementelor mobile înainte de pătrunderea lucrătorilor în zonele periculoase, prin ce a încălcat cerințele pct. 14 din cap. II din anexa nr.2 HG nr. 603 din 1.08.2018, privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă”; 3. Anularea deciziei / actului de soluționare a procedurii prealabile, denumită Notificare de drept din data de 22.03.2024 cu nr. ieșire - 1291, prin care a fost respinsă cererea prealabilă în vederea anulării actului administrativ contestat, ca fiind inadmisibil.

La 03 iulie 2024, din partea pârâtului Inspectoratul de Stat al Muncii a parvenit referința pe marginea acțiunii prin care solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată. (f.d.141-144)

În motivarea poziției a indicat că, la data de 06.02.2024 a fost întocmit procesul-verbal nr. ISM-2023-PV-78 privind cercetarea accidentului de muncă grav care a avut loc pe teritoriul stației de producere a biogazului din s. Bulboaca, rl. Anenii Noi, ce aparține SRL „Agronatura”.

Astfel, accidentul grav suferit la data de 14.04.2023, de către Popescu Iurie, salariat al SRL „Agronatura” a fost cercetat de către comisia întreprinderii în conformitate cu prevederile “Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1361 din 22.12.2005. În urma cercetării a fost întocmit procesul-verbal privind accidentul de muncă cu incapacitate temporară de muncă f/n din 20.04.2023, un exemplar al căruia a fost expediat către Inspectoratul de Stat al Muncii.

La rîndul sau, Inspectoratul de Stat al Muncii a cercetat accidentul de muncă citat supra în baza sesizării Inspectoratului de poliție Anenii Noi, nr. 1428 din 04.08.2023, sesizării telefonice, parvenite din partea Institutului de Medicină Urgentă, materialelor acumulate în cadrul cercetării în cadrul cercetării accidentului de către comisia numită de angajator, precum și a documentelor prezentate de către administrația SRL „Agronatura”, explicațiilor administratorului SRL „Agronatura”, Gratii Borislav, managerului de producere Gratii Artur și accidentatului Popescu Iurie, fotografiilor efectuate la fața locului, fiind constatate următoarele:

- raporturile de muncă dintre SRL „Agronatura” și dl Popescu Iurie, au fost perfectate în formă scrisă prin semnarea contractului individual de muncă Nr. 01/03-2023 din 01.03.2023,

prin care ultimul a fost angajat în calitate de muncitor auxiliar, Stația de producere a biogazului.

- în vederea aplicării normelor și regulilor de securitate și sănătate în muncă, angajatorul a prezentat documentele, în baza cărora se constată faptul că în cadrul întreprinderii activitățile de protecție și prevenire sunt realizate de către angajator care a absolvit cursul de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă corespunzător nivelului 1 de pregătire, contrar prevederilor pct. 5 alin. 4 din Regulamentul privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 95 din 05.02.2009.
- din declarațiile accidentatului dl Popescu Iurie, la data de 14.04.2023, aflîndu-se la locul de muncă a primit sarcina de muncă de la managerul de producere Gratii Artur să execute lucrări la tocătorul de mărunțire a deșeurilor animaliere, fiind ulterior încărcate mecanizat în bunkerul tocătorului. În obligațiile dlui Popescu Iurie intra direcționarea cu ajutorul unei lopeți (cîrlig) a deșeurilor organice din bunker către valurile tocătorului.
- în timp ce lucra la tocător a luat decizia în mod independent să urce de pe suportul metalic în bunker pentru a împinge mai repede în valurile tocătorului deșeurile uitând să deconecteze sursa de alimentare a tocătorului. Executând manevre de împingere a fragmentelor animaliere, a alunecat și a căzut în genunchi sprijinindu-se cu piciorul drept de peretele bunkerului iar piciorul stîng a nimerit între valurile tocătorului, i-a strigat colegului să deconecteze tocătorul de la sursă de alimentare cu energie electrică. Imediat s-a apropiat managerul de producere Gratii Artur, apelînd numărul de urgență 112.
- pct. 8, Persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative și altor acte normative din domeniul securității și sănătății: 1. Popescu Iurie - muncitor auxiliar la SRL „Agronatura”, care în timpul executării lucrărilor la tocător s-a urcat în bunkerul de stocare a deșeurilor aflat în funcțiune, și-a pus în pericol sănătatea sa și ca rezultat și-a strivit degetele piciorului între valurile tocătorului aflate în mișcare, prin ce a încălcat cerințele pct. 6 din Instrucțiunea de securitate și sănătate în muncă pentru muncitor auxiliar; 2. Gratii Borislav - administrator al SRL „Agronatura”, care a admis exploatarea tocătorului de mărunțire a deșeurilor animaliere fără dispozitiv de protecție care să împiedice accesul în zona periculoasă sau să oprească mișcarea elementelor mobile înainte de pătrunderea lucrătorilor în zonele periculoase, prin ce a încălcat cerințele pct. 14 Capitolul 11 din Anexa nr. 2 la Hotărîrea Guvernului nr. 603 din 11.08.2011 “Privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă”.

Susține că, potrivit art. 10 alin. (1) din Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă, în cadrul responsabilităților sale, angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării și instruirii, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare. (3) Angajatorul este obligat să aplice măsurile prevăzute la alin.(l) și (2) în baza următoarelor principii generale de prevenire, evitarea riscurilor profesionale, evaluarea riscurilor profesionale ce nu pot fi evitate, combaterea riscurilor profesionale la sursă, și altele.

Potrivit art. 13 lit. i) din aceeași Lege, angajatorul are și alte obligații, și anume să asigure și să controleze, prin propria competență, prin intermediul lucrătorilor desemnați și/sau al serviciilor externe de protecție și prevenire, cunoașterea și aplicarea de către toți lucrătorii a măsurilor prevăzute în planul de protecție și prevenire stabilit, precum și a dispozițiilor legale în domeniul securității și sănătății în muncă.

Conform art. 17 din aceeași Lege, (1) Angajatorul trebuie să asigure condiții pentru ca fiecare lucrător să primească o instruire suficientă, adecvată, teoretică și practică în domeniul securității și sănătății în muncă, în special sub formă de informații, instrucțiuni și/sau lecții. (2) Instruirea lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă trebuie să fie a) adaptată în funcție de evoluția riscurilor profesionale sau de apariția unor riscuri noi, b) periodică și pe măsura necesității. (7) Instruirea conducătorilor de unități, conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor, lucrătorilor desemnați și reprezentanților lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și periodic, cel puțin o dată în 36 de luni. Instruirea conducătorilor de unități și lucrătorilor desemnați se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciile externe de protecție și prevenire. Instruirea conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor și reprezentanților lucrătorilor se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciul intern de protecție și prevenire sau de serviciile externe de protecție și prevenire.

La caz, a constatat că, Gratii Borislav - administrator al SRL „Agronatura”, a admis exploatarea tocătorului de mărunțire a deșeurilor animaliere fără dispozitiv de protecție care să împiedice accesul în zona periculoasă sau să oprească mișcarea elementelor mobile înainte de pătrunderea lucrătorilor în zonele periculoase, încălcând cerințele prevăzute în pct. 14 Capitolul 11 din Anexa 2 la Hotărârea Guvernului nr. 603 din 11.08.2011 Privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă.

Totodată, s-a constatat că, Popescu Iurie - muncitor auxiliar la SRL „Agronatura”, care în timpul executării lucrărilor la tocător s-a urcat în bunkerul de stocare a deșeurilor aflat în funcțiune, și-a pus în pericol sănătatea sa și ca rezultat și-a strivit degetele piciorului între valurile tocătorului aflate în mișcare, prin ce a încălcat cerințele pct. 6 din Instrucțiunea de securitate și sănătate în muncă pentru muncitor nr. 14 (f.adm. 61).

Urmare a celor relatate, conducîndu-se de dispoziția legală prevăzută de art. 224 alin. (1) lit, f) din Codul administrativ, solicită respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În ședința de judecată.

În şedinţa de judecată reprezentantul reclamanților SRL „Agronatura” și Gratii Borislav Sebastian, avocatul stagiar Josan Roman, a susținut în fapt și drept cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea integrală a acțiunii în contencios administrativ.

În şedinţa de judecată reclamantul Gratii Borislav Sebastian nu s-a prezentat, interesele acestuia fiind reprezentate de către avocatul stagiar Josan Roman.

În şedinţa de judecată reprezentantul autorității publice pârâte Inspectoratul de Stat al Muncii nu s-a prezentat, fiind citat legal.

În şedinţa de judecată terțul Popescu Iurie nu s-a prezentat, fiind citat legal. (f.d.148[a])

Aprecierea instanţei de judecată.

Examinând acțiunea reclamanților SRL „Agronatura” și Gratii Borislav Sebastian, audiind explicațiile participantului la proces, studiind argumentele pârâtului, probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată constată că acțiunea este admisibilă şi pasibilă de a fi respinsă, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) şi (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

Conform art. 2 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 din Codul administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art. 18 din Codul administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Referitor la admisibilitatea acțiunii.

În sensul art. 20 și art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană poate înainta o acțiune în contencios administrativ, dacă revendică încălcarea prin activitatea administrativă a unei autorități publice a unui drept legitim sau a unei libertăți stabilită prin lege. Cu privire la acțiunea în contencios administrativ decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform Codului administrativ.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea

unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Prin urmare, procesul-verbal al Inspectoratului de Stat al Muncii nr. ISM-2023-PV-78 din 06.02.2024 – este act administrativ individual defavorabil emis în privința reclamantului.

Instanța de judecată reține că, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice.

Conform art. 17 din Codul administrativ, prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Instanța menționează că la art. 17 se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea ”*revendică încălcarea*” din dispozițiile normelor art. 189 și art. 207 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, relevă un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantului de a înainta acțiunea în contencios administrativ.

Reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în prima facie - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. – probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat.

Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

Reclamantul este destinatarul actului administrativ individual contestat.

Noțiunea „revendică încălcarea” nu echivalează cu noțiunea „vătămarea dreptului”.

”Revendicarea încălcării” justifică dreptul reclamantului în sens procesual de a înainta acțiunea în contencios administrativ, iar „vătămarea dreptului” se dovedește prin probațiune, fiind o problemă de fond.

Astfel, constatarea vătămării dreptului de fiecare dată trebuie să fie un element de fond, altfel, acțiunea trebuie examinată în fond de către instanța competentă pentru a nu îngrădi accesul la justiție (art. 6 CEDO, 20 Constituția RM, art. 39 CA).

În conformitate cu art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, cu excepţia cazurilor prevăzute la alin. (2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

În temeiul art. 191 alin.(1) din Codul administrativ, controlul de legalitate a actelor Inspectoratului de Stat al Muncii este de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or aceste acte nu se regăsesc în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art. 191 din Codul administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamanți cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Acțiunea înaintată de către reclamanți reprezintă o acțiune în obligare, în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ. Or, obiectului acțiunii în obligare constă în obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual.

Potrivit pct. 38^1 Hotărârii Guvernului nr. 1361 din 22.12.2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, *procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă se contestă în conformitate cu legislația.*

În sensul enunțat, art. 209 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Urmează a fi reținut că, cu procesul-verbal al Inspectoratului de Stat al Muncii nr. ISM-2023-PV-78 din 06.02.2024, reclamantul Gratii Borislav a făcut cunoștință la 18 februarie 2024.

La 18 martie 2024, reclamantul a expediat prin intermediul poștei electronice în adresa autorității pârâte cererea prealabilă (f.d.14-18,19), care a fost respinsă prin notificarea din 22 martie 2024 (f.d.20), adusă la cunoștința reclamantului la 25 martie 2024. (f.d.21)

Astfel, acțiunea în contencios administrativ privind anularea art. 8 pct. 2 din procesul-verbal al Inspectoratului de Stat al Muncii nr. ISM-2023-PV-78 din 06.02.2024 și a actului administrativ individual emis în procedură prealabilă nr. 1291 din 22.03.2024 a fost înaintată la data 25 aprilie 2024, fapt care denotă respectarea termenului de înaintare a acțiunii de către reclamanții SRL „Agronatura” și Gratii Borislav Sebastian.

Instanța de judecată ajunge la concluzia că, acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Agronatura” și Gratii Borislav Sebastian împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoană terță Popescu Iurie cu privire la anularea art. 8 pct. 2 din procesul-verbal nr. ISM-2023-PV-78 din 06.02.2024 și anularea actului administrativ individual emis în procedură prealabilă nr. 1291 din 22.03.2024, întrunește condițiile pentru admisibilitate a unei acțiuni în contenciosul administrativ și respectiv, este pasibilă de examinare în fond.

Referitor la temeinicia acțiunii.

În speţă, din materialele dosarului instanţa reţine că, la 14 aprilie 2023, a avut loc accidentul de muncă, în urma căruia a avut de suferit Popescu Iurie, salariat al SRL „Agronatura”. Accidentul a fost cercetat de către comisia întreprinderii în conformitate cu prevederile “Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1361 din 22.12.2005. În urma cercetării a fost întocmit procesul-verbal

privind accidentul de muncă cu incapacitate temporară de muncă din 20.04.2023. (f.d. administrativ 76-78)

La data de 06.02.2024 a fost întocmit procesul-verbal nr. ISM-2023-PV-78 privind cercetarea accidentului de muncă grav care a avut loc pe teritoriul stației de producere a biogazului din s. Bulboaca, r-nul. Anenii Noi, ce aparține SRL „Agronatura". (f.d. administrativ 1-6)

Inspectoratul de Stat al Muncii cercetând accidentul de muncă a constatat următoarele:

Accidentul grav suferit la data de 14.04.2023, aproximativ la ora 10:15, de către Popescu Iurie, angajat al SRL „Agronatura" a avut loc în timpul executării lucrărilor la tocătorul de deșeuri animaliere, Stația de producere a biogazului din s. Bulboaca, r-ul Anenii Noi.

Locul unde s-a produs accidentul se află pe teritoriul SRL „Agronatura", Stația de producere a biogazului din s. Bulboaca, r-ul Anenii Noi. Tocătorul (shredder) cu doua discuri rotative de tăiere montate pe axe cu acțiune separată, puse în funcțiune de două motoare electrice, conectate la rețeaua de curent alternativ cu o frecvență de 50 Hz și o tensiune de alimentare de 380V, reprezintă un bunker de stocarea deșeurilor animaliere cu lungimea de aproximativ 4-4,5m, lățimea de 2,5-3m și adâncimea de 08-1m, conectat la tabloul de distribuție electrică, instalat pe peretele capital al rezervorului de acumulare la o distanță de aproximativ de 2m, pus în funcțiune manual, cu ajutorul manivelei montată în tabloul de distribuție.

Raporturile de muncă dintre SRL „Agronatura" și cet.; Popescu Iurie, au fost perfectate în formă scrisă prin semnarea contractului individual de muncă Nr. 01/03- 2023 din 01.03.2023, prin care ultimul a fost angajat în calitate de muncitor auxiliar, Stația de producere a biogazului.

Conform clauzelor contractuale, părțile au negociat remunerare muncii pe unitate de timp în mărime de 30 lei/oră, proporțional timpului efectiv lucrat, săptămâna de lucru de 5 zile, cu durata muncii de 8 ore pe zi și 2 zile de repaus, sâmbătă și duminică, în limitele duratei normale a timpului de muncă de 40 de ore pe săptămână.

La angajare și la locul de muncă cet. Popescu Iurie a fost instruit în domeniul securității și sănătății în muncă despre metodele de muncă nepericuloase, conform instrucțiunilor nr. 1, 2, 3, 4, 14 fapt confirmat prin semnarea fișei personale de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă.

Totodată, cet. Popescu Iurie i-au fost aduse la cunoștință regulamentul intern al întreprinderii și fișa de identificare a factorilor de risc profesional ce pot genera accidente de muncă sau boli profesionale.

În vederea aplicării normelor și regulilor de securitate și sănătate în muncă, angajatorul a prezentat documentele, în baza cărora se constată faptul că în cadrul întreprinderii activitățile de protecție și prevenire sunt realizate de către angajator care a absolvit cursul de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă corespunzător nivelului I de pregătire, contrar prevederilor p.5 alineatul (4) din Regulamentul privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.95 din 05.02.2009.

În cadrul SRL „Agronatura” au fost elaborate și aprobate instrucțiuni de securitate și sănătate în muncă pentru fiecare gen de activitate și profesie desfășurată în cadrul întreprinderii, inclusiv și instrucțiunea de securitate și sănătate în muncă pentru muncitor auxiliar nr. 14, aprobată prin ordinul nr. 07-SSM/2023 din 12.06.2023.

Din documentele prezentate de administrația întreprinderii, explicațiile administratorului SRL „Agronatura”, Gratii Borislav, managerului de producere Gratii Artur și accidentatului Popescu Iurie, s-au constatat următoarele.

La data de 14.04.2023, sosind la SRL „Agronatura”, pe adresa s. Bulboaca, r-nul Anenii Noi, unde este angajat legal în baza contractului individual de muncă, în calitate de muncitor auxiliar, Stația de producere a biogazului, a primit de la managerul de producere Gratii Artur sarcină de lucru ca să direcționeze cu ajutorul unei lopeți deșeurile organice din bunkerul construit artizanal fără dispozitiv de protecție către tocătorul cu doua discuri rotative, de pe un suport metalic improvizat amenajat pe partea laterală a bunkerului, lucrările fiind executate de către două persoane care se aflau, în același timp pe suportul bunkerului.

Aproximativ pe la orele 10:30 dl Gratii Artur care se afla pe teritoriul stației, la o distanță de aproximativ 10-15m de la bunker l-a auzit strigând după ajutor pe cet. Popescu Iurie, întorcându-se spre locul unde se executau lucrările l-a văzut pe cet. Popescu Iurie în bunker așezat în genunchi i-ar colegul a sărit de pe suport pentru a deconecta sursa de alimentare a tocătorului. Apropiindu-se de tocător l-a văzut pe cet. Popescu Iurie așezat pe pământ având degetele piciorului stâng zdrobite, iar colegul său acorda primul ajutor medical, apelând la Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112, care după acordarea primului ajutor medical l-a și transportat pe cet. Popescu Iurie la Centrul Național Științifico-Practic Medicină de Urgență.

Din declarațiile accidentatului cet. Popescu Iurie, la data de 14.04.2023, ora 8:00 sosind la serviciu a primit sarcina de muncă de la managerul de producție Gratii Artur ca să lucreze la tocătorul de mărunțire a deșeurilor animaliere, fiind ulterior încărcate mecanizat în bunkerul tocătorului. În obligațiile cet. Popescu Iurie intra direcționarea cu ajutorul unei lopeți (cârlig) a deșeurilor organice din bunker către valurile tocătorului.

În timp ce lucra la tocător a luat decizia de unul singur să urce de pe suportul metale în bunker pentru a împinge mai repede în valurile tocătorului deșeurile uitând să deconecteze sursa de alimentare a tocătorului. În timp ce împingea fragmentele animaliere, a alunecat și a căzut în genunchi sprijinindu-se cu piciorul drept de peretele bunkerulul iar piciorul stâng a nimerit intre valurile tocătorului aflate în mișcare, trăgând degetele piciorului dintre valurile tocătorului, i-a strigat colegului să deconecteze tocătorul de la sursă de alimentare cu energie electrică. Imediat s-a apropiat managerul de producere Gratii Artur, apelând numărul de urgență 112.

Totodată în urma cercetării s-a mai constatat că angajatorul SRL „Agronatura” Gratii Borislav:

- nu a absolvit cursul de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă corespunzător nivelului II de pregătire, conform p. 5 alineatul (4) din Regulamentul privind

modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.95 din 05.02.2009;

- a admis exploatarea tocătorului de mărunțire a deșeurilor animaliere fără dispozitiv de protecție care să împiedice accesul în zona periculoasă sau să oprească mișcarea elementelor mobile înainte de pătrunderea lucrătorilor în zonele periculoase;

- nu a stabilit pentru lucrători (conducători ai locurilor de muncă) atribuțiile ce le revin în domeniul securității și sănătății în muncă, corespunzător posturilor de lucru sau funcțiilor exercitate, conform art. 13 lit. g) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10.07.2008.

În conformitate cu pct. 3 din Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1361 din 22 decembrie 2005, se consideră accident de muncă grav și se înregistrează la SRL „Agronatura".

6.1 Clasificarea circumstanțelor care au condus la producerea accidentului: zdrobirea oaselor metatarsiene I-V a piciorului stâng.

7. Cauzele producerii accidentului dependente de:

7.1 executant: încălcarea de către Popescu Iurie a cerințelor instrucțiuni de securitate și sănătate în muncă

7.2 mijloace de producție: neajunsuri constructive și imperfecțiuni ale utilajelor

7.3 sarcina de muncă: lipsesc

7.4 mediul de muncă: lipsesc

Diagnoza vătămării organismului: Zdrobirea traumatică antepiciorului stâng la nivelul bazelor oaselor metatarsieni I-V cu defecte tegumentare

8. Persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative și altor acte normative din domeniul securității și sănătății în muncă:

1. Popescu Iurie - muncitor auxiliar la SRL „Agronatura", care în timpul executării lucrărilor la tocător s-a urcat în bunkerul de stocare a deșeurilor aflat în funcțiune, și-a pus în pericol sănătatea sa și ca rezultat și-a strivit degetele piciorului între valurile tocătorului aflate în mișcare, prin ce a încălcat cerințele pct. 6 din instrucțiunea de securitate și sănătate în muncă pentru muncitor auxiliar nr. 14.*

2. Gratii Borislav - administrator al SRL „Agronatura", care a admis exploatarea tocătorului de mărunțire a deșeurilor animaliere fără dispozitiv de protecție care să împiedice accesul în zona periculoasă sau să oprească mișcarea elementelor mobile înainte de pătrunderea lucrătorilor în zonele periculoase, prin ce a încălcat cerințele pct. 14 Capitolul II din Anexa nr.2 la Hotărîrea Guvernului nr. 603 din 11.08.2011 ''Privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă".

La 18 martie 2024, reclamantul a expediat prin intermediul poștei electronice în adresa autorității pârâte cererea prealabilă (f.d.14-18,19), care a fost respinsă prin notificarea din 22 martie 2024 (f.d.20), adusă la cunoștința reclamantului la 25 martie 2024. (f.d.21)

Prin urmare, la data de 25 aprilie 2024 SRL „Agronatura” și Gratii Borislav Sebastian s-au adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoană terță Popescu Iurie cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil. (f.d.4-11)

Potrivit art. 2 din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă nr. 186 din 10.07.2008, prezenta lege reglementează raporturile juridice ce ţin de instituirea de măsuri privind asigurarea securităţii şi sănătăţii lucrătorilor la locul de muncă. Prezenta lege stabileşte principiile generale privind prevenirea riscurilor profesionale, protecţia lucrătorilor la locul de muncă, eliminarea factorilor de risc şi de accidentare, informarea, consultarea, participarea echilibrată, instruirea lucrătorilor şi a reprezentanţilor acestora, precum şi liniile directoare generale privind aplicarea principiilor menţionate.

Conform art. 7^1 alin. (1) din Legea nr. 186 din 10.07.2008, controlul de stat asupra aplicării de către angajatori a prezentei legi și a altor acte normative privind securitatea și sănătatea în muncă este exercitat de Inspectoratul de Stat al Muncii.

În corespundere cu art. 9 din Legea nr. 186/2008, angajatorul este obligat să asigure securitatea şi sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce ţin de activitatea desfăşurată. În cazul în care angajatorul apelează la servicii externe de protecţie şi prevenire, el nu este exonerat de responsabilităţile sale în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă. Obligaţiile lucrătorilor în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă nu aduc atingere principiului responsabilităţii angajatorului.

Articolul 10 alin. (1) – (4) din Legea citată prevede că, în cadrul responsabilităţilor sale, angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru protecţia securităţii şi sănătăţii lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării şi instruirii, precum şi pentru asigurarea organizării şi a mijloacelor necesare.

Angajatorul este obligat să vegheze la adaptarea măsurilor prevăzute la alin. (1), ţinînd seama de schimbarea împrejurărilor, cu scopul de a ameliora situaţia existentă.

Angajatorul este obligat să aplice măsurile prevăzute la alin.(1) şi (2) în baza următoarelor principii generale de prevenire: a) evitarea riscurilor profesionale; b) evaluarea riscurilor profesionale ce nu pot fi evitate; c) combaterea riscurilor profesionale la sursă; d) adaptarea locului de muncă în funcţie de necesităţile persoanei, inclusiv ale persoanelor cu dizabilităţi, în special în ceea ce priveşte adaptarea rezonabilă a locului de muncă, alegerea echipamentelor de lucru, a metodelor de producţie şi de lucru, în vederea atenuării muncii monotone şi a muncii normate şi reducerii efectelor acestora asupra sănătăţii; e) adaptarea la progresul tehnic; f) înlocuirea aspectelor periculoase prin aspecte nepericuloase sau mai puţin periculoase; g) dezvoltarea unei politici de prevenire ample şi coerente, care să includă tehnologia, organizarea muncii, condiţiile de muncă, relaţiile sociale şi influenţa factorilor legaţi de mediul de lucru; h) acordarea priorităţii măsurilor de protecţie colectivă faţă de măsurile de protecţie individuală, cu excepţia cazurilor cînd acestea se referă la persoanele cu dizabilităţi; i) asigurarea lucrătorilor cu instrucţiunile corespunzătoare privind securitatea şi sănătatea în muncă. j) furnizarea de noi tehnologii şi dispozitive de asistenţă, de instrumente şi echipamente care să permită persoanelor

cu dizabilităţi menţinerea locului de muncă; k) crearea şi menţinerea unor condiţii igienice pentru viaţă şi muncă; l) propagarea odihnei active în rîndul salariaţilor.

Fără a aduce atingere celorlalte dispoziţii ale prezentei legi şi ţinînd seama de natura activităţilor din unitate, angajatorul este obligat: a) să evalueze riscurile profesionale, în special la alegerea echipamentelor de lucru, a substanţelor sau a preparatelor chimice utilizate, precum şi la amenajarea locurilor de muncă; b) să asigure, ulterior evaluării prevăzute la lit.a) şi în funcţie de necesităţi, aplicarea de către angajator a măsurilor de prevenire, precum şi a metodelor de producţie şi de lucru care să ducă la îmbunătăţirea nivelului securităţii şi al protecţiei sănătăţii lucrătorilor şi să fie integrate în toate activităţile unităţii respective şi la toate nivelurile ierarhice; c) să ia în considerare capacitatea lucrătorilor în ceea ce priveşte sănătatea şi securitatea acestora ori de cîte ori le încredinţează o sarcină; d) să se asigure că planificarea şi introducerea de noi tehnologii fac obiectul consultării lucrătorilor şi/sau a reprezentanţilor lor în ceea ce priveşte consecinţele alegerii echipamentului, condiţiilor de lucru şi mediului de lucru asupra securităţii şi sănătăţii lucrătorilor; e) să ia măsurile corespunzătoare pentru ca în zonele de risc grav şi specific să poată avea acces numai salariaţii care au primit instrucţiuni adecvate privind securitatea şi sănătatea în muncă.

Potrivit art. 13 lit. b), e), h) şi i) al Legii nr. 186, angajatorul are şi alte obligaţii: b) să decidă care sînt măsurile de protecţie ce urmează a fi luate şi, în caz de necesitate, care este echipamentul de protecţie ce poate fi utilizat; e) din faza de cercetare, proiectare şi execuţie a construcţiilor, a echipamentelor de lucru, precum şi de elaborare a tehnologiilor de fabricaţie, să adopte soluţii conforme cerinţelor de securitate şi sănătate în muncă, a căror aplicare va avea ca efect eliminarea sau diminuarea riscurilor profesionale; h) să asigure elaborarea instrucţiunilor de securitate şi sănătate în muncă, în spiritul prezentei legi, pentru aplicarea actelor normative în domeniu, ţinînd seama de particularităţile activităţilor şi ale locurilor de muncă din unitate; i) să asigure şi să controleze, prin propria competenţă, prin intermediul lucrătorilor desemnaţi şi/sau al serviciilor externe de protecţie şi prevenire, cunoaşterea şi aplicarea de către toţi lucrătorii a măsurilor prevăzute în planul de protecţie şi prevenire stabilit, precum şi a dispoziţiilor legale în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă.

Conform art. 17 alin. (1), (2), (7) al Legii nr. 186 din 10.07.2008, angajatorul trebuie să asigure condiţii pentru ca fiecare lucrător să primească o instruire suficientă, adecvată, teoretică şi practică în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă, în special sub formă de informaţii, instrucţiuni şi/sau lecţii: a) la angajare, care include instruirea introductiv-generală şi instruirea la locul de muncă; b) în cazul schimbării locului de muncă, transferului sau permutării; c) la introducerea unui nou echipament de lucru sau la modificarea echipamentului de lucru existent; d) la introducerea oricărei noi tehnologii sau proceduri de lucru; e) la executarea unor lucrări speciale.

Instruirea lucrătorilor în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă trebuie să fie: a) adaptată în funcţie de evoluţia riscurilor profesionale sau de apariţia unor riscuri noi; b) periodică şi pe măsura necesităţii.

Instruirea conducătorilor de unităţi, conducătorilor locurilor de muncă, specialiştilor, lucrătorilor desemnaţi şi reprezentanţilor lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcţiile respective şi periodic, cel puţin o dată în 36 de luni. Instruirea conducătorilor de unităţi şi lucrătorilor desemnaţi se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciile externe de protecţie şi prevenire. Instruirea conducătorilor locurilor de muncă, specialiştilor şi reprezentanţilor lucrătorilor se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciul intern de protecţie şi prevenire sau de serviciile externe de protecţie şi prevenire.

Potrivit pct. 14 al capitulul II *Cerinţe minime generale aplicabile echipamentului de muncă* din Anexa nr. 2 *Cerințe minime de securitate şi sănătate aplicabile echipamentului de muncă* la Hotărîrea Guvernului nr. 603 din 11 august 2011, dacă există riscul producerii de accidente prin contactul mecanic cu piesele mobile ale echipamentului de muncă, acestea trebuie prevăzute cu dispozitive de protecţie care să împiedice accesul în zonele periculoase sau să oprească mişcarea elementelor mobile înainte de pătrunderea lucrătorilor în zonele periculoase.

Conform 93 alin. (1) Cod Administrativ RM fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

În concluzie, reieșind din circumstanțele expuse și prevederile legale enunțate supra, instanța notează că, pârâtul a respectat cu strictețe garanțiile și libertățile dispuse de art. 18, art. 16, art. 21, art. 29 și art. 137 din Codul administrativ, exercitându-și obligațiile și realizând competențele dispuse de cadrul normativ în vigoare.

Or, instanța apreciază că, reieșind din competența ce-i revine Inspectoratului de Stat al Muncii, atribuită conform prevederilor cadrului normativ în vigoare, în exercitarea dreptului conform prevederilor Codului administrativ, autoritatea publică pârâtă a acționat cu bună-credință și în limitele legii cu respectarea scopului pentru care i-a fost atribuit dreptul și existența interesului public în verificarea exercitării controlului de stat asupra aplicării de către angajatori a actelor normative privind securitatea și sănătatea în muncă.

În sensul enunțat, se impune a fi specificat că, factorii de decizie din cadrul SRL „Agronatura”, potrivit actelor normative în vigoare, prin activitatea desfășurată, erau obligați să ia măsurile necesare pentru protecţia securităţii şi sănătăţii lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale și anume în cazul existenței riscului producerii de accidente prin contactul mecanic cu piesele mobile ale echipamentului de muncă, acestea urmau a fi prevăzute cu dispozitive de protecţie care să împiedice accesul în zonele periculoase sau să oprească mişcarea elementelor mobile înainte de pătrunderea lucrătorilor în zonele periculoase.

Totodată, nu poate fi reținut argumentul reclamantului precum că vinovat de comiterea accidentului de muncă este Popescu Iurie pentru nerespectarea securității muncii, or, autoritatea pârâtă în privința lui Popescu Iurie, de asemenea a constatat încălcarea prevederilor actelor legislative și altor acte normative din domeniul securității și sănătății în muncă.

În contextul celor relatate, instanța subliniază că, pentru a fi anulat un act administrativ, reclamantul exercitând dreptul său la acțiune, urmează nu doar la general să-și expună dezacordul cu activitatea administrativă, ci să-și întemeieze cererea de chemare în judecată pe prevederile exprese a legii: 1) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal în fond

ca fiind emis contrar prevederilor legii, să indice expres care anume norme legale, în viziunea lui, au fost încălcate; 2) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, urmează să facă referire la normele juridice care reglementează competența, astfel, încât să dovedească încălcarea acesteia; 3) în cazul în care invocă că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite, urmează să indice expres normele procedurale care au fost încălcate.

Respectiv, nici unul din temeiurile invocate de reclamant pentru anularea actului administrativ individual contestat, nu atinge nivelul minim pentru a putea fi reținut ca temei de anulabilitate sau de nulitate a actului administrativ individual defavorabil în partea contestată, or, actul contestat este emis conform legii, cu respectarea procedurii stabilite și de către organul competent.

În consecință, analizând normele legale în coraport cu circumstanțele faptice stabilite, precum și criticele aduse actului contestat de către reclamant, instanța de judecată conchide că, actul contestat este legal și întemeiat. Instanța nu a constatat admiterea a careva abateri la emiterea actului administrativ menționat, legalitatea acestuia nefiind pusă la îndoială de către instanța de judecată, or, contrariul nu a fost demonstrat în cadrul procesului de judecată organizat cu respectarea principiilor contradictorialității și al egalității de tratament - ceea ce denotă că temei de admitere a pretențiilor reclamantei nu există.

Pe cale de consecinţă, instanţa de judecată remarcă prevederile art. 6 § 1 din CEDO, care oglindeşte că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

Instanța nu se expune asupra fiecărui argument invocat de participanții la proces, ținând cont de Avizul nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, din care rezultă că, motivarea hotărârii nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat. Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea trebuie să evidențieze că, judecătorul a examinat chestiunile esențiale prezentate și nu trebuie interpretată ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos, 19 aprilie 1994 , pct.61, seria A, nr.288).

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

În acest sens instanța de judecată, reieșind din circumstanțele de fapt constatate supra, coroborate cu normele de drept relevante situației din speță, consideră necesar a respinge, ca neîntemeiată, acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Agronatura” și Gratii Borislav Sebastian împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoană terță Popescu Iurie cu

privire la anularea art. 8 pct. 2 din procesul-verbal nr. ISM-2023-PV-78 din 06.02.2024 și anularea actului administrativ individual emis în procedură prealabilă nr. 1291 din 22.03.2024.

În conformitate cu prevederile art. 224-229 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se respinge acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „Agronatura" și Gratii Borislav Sebastian împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoană terță Popescu Iurie cu privire la anularea art. 8 pct. 2 din procesul-verbal nr. ISM-2023-PV-78 din 06.02.2024 și anularea actului administrativ individual emis în procedură prealabilă nr. 1291 din 22.03.2024, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani.

Președintele ședinței, Cristina Panfil
Judecător